

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis Schildi[i] De Caucis

Schild, Johannes

Lvgd. Batav., 1649

Cap. IX. Brema. Sic ab amasio soli nominata frutice. Veluti Braemstede, Horst, Heiden. Brema Ptolemaeo Phabiranum. [...], van Bremen. Bremon, Bremum, Premen, Bremas aliqui scripsere. Romanis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-13007

Epistola ad Lucilium octava sic præcipit: *Cibus famem sedet, potio sitim exstinguat, vestis arceat frigus, domus munimentum sit adversus infesta corpori. Hanc utrum cesses erexerit, an varius lapis gentis aliena, nihil interest: scito hominem tam bene culmo, quam auro tegi.*

C A P. IX.

Brema. Sic ab amasio soli nominata frutice. Veluti Braemstede, Horst, Heiden. Brema Ptolemæo Phabiranum. Φαβίραρον, van Bremen. Bremon, Breinum, Premen, Bremas aliqui scripsere. Romanis legionariis, erudito divinante viro, prima Brema rudimenta deberi. Magno bella gerente Carolo, non ignobiles exstitisse Bremenses. Duca Bechone, pugnam cum Caroli filio commisisse. Caroli privilegia non dedere, civitatis jura Bremano, sed auxere. Clavis insigne. Camera, recessus aut maris, aut terra Claris urbibus appellatio tributa camerarum. Londinium, camera regis Anglia. Hollandia camera Leyda. Quæ exinde clavigera. Fluviorum margines inumbrire nobilitatas clavium insigni civitates. Brema, sex ante secula, celebritas.

PRoffigata barbarie (sic enim politulis appellatur) tres principes urbes Chaucia tellus accepit, in quarum amplexus totidem opum advectores fluvii ruunt. A rubis, magna inibi nascendi prorumpentibus aviditate, Bremam perhibent vocari: sicuti pagus haud multum distitus ab eodem frutice *Braemstede/ & à vepretis*

pretis denominantur aut ericetis *Horst*, & *Heyden*. Loca verò soli, quod infedère, vel fruticetum amasium, vel floretum nomine suo fatentia, non rara sese, veterem ingredienti novàmque Geographiam, offerunt. Ptolemæi Phabiranum, quam in Germaniæ ponit ille climate Boreæ viciniore, à nostrorum temporum non abire Brema, pridem doctorum reperit evicitque consensus, propterea quòd nostræ positus urbis, Ptolemaicæ respondet insigniter acceditque designationi. Quod è quarta paret Europæ tabula, quam libri secundi caput undecimum edit. Præterquam quod à moderna non nimis exulat abluditque *Φαβίρημον* appellatione, Saxone cum Belga, in urbibus appellitandis, particulam advocante præituram, *die Stadt van Bremen*. Quin & ævi mediidiplomata crebrò *Bremon* præferunt aut *Bremum*, qualem servant exitum infinita Minorū habitacula Cauorum. *Premen* dictitat Laurishamensis autor Chronici, superioris amplexus enunciationem Germani, qui sæpe duram Saxonis asperat intenditque loquelam; quod illi vitium, à temulentia petito dicitario, Gallus exprobrat in Historiarum Methodo Politicus. Bremæ, ut Leidæ, Stadæ, Copenhavæ, in nonnullius scriptione seculi comparent, quod, quasi facta conjuratione, plerisque numerum

ἀνδραγαθῶν adscribere civitatibus amavit. In
 Chaucis, ut est Annalium I. turbidarum
 legionum vexillarii, præsidium agitantes,
 seditionem cœptavêre, præsentique duorum
 militum supplicio territi, in malè fidam cum
 castrensi disciplina gratiam rediêre. Iusserat
 id Menius castrorum præfectus, boni ma-
 gis exempli, quàm demandatarum sibi par-
 tium, jurisque concessi memor: quamobrem
 acriùs intumescente motu, cùm jam plura
 seditionis ora essent ac voces, profugus re-
 pertúsque, postquam intutæ latebræ, auda-
 ciam pro muro furibundis objicit: *Non præ-*
fectum ab iis, sed Germanicum ducem, sed Tibe-
rium Imperatorem violari simul exterritis qui ob-
stiterant, raptum vexillum ad ripam vertit; &
si quis agmine decessisset, pro desertore fore, clami-
tans, reduxit in hiberna turbidos, nihil & ausos.
 Hanc ripam, Visurgis amnis, vir in paucis eru-
 ditus intelligit, quem abitu nudare suo vexilla-
 rii paraverint, Rhenum ac tumultuatrices peti-
 turi legiones: namque præsidium istud haud
 dubiè Chaucis impositum continendis. Fuisse
 igitur autumat aut paullò infra, aut ad ipsum
 oppidum Bremam, atque hoc primum illi ce-
 lebritatis ac originis exstitisse rudimentum: sic-
 uti complura loca, Romanis infessâ præsidiis,
 domitoribus exinde suis augescentem fortu-
 nam

nam

nam florentinque debuere. Attamen in ripam ulteriorem, spe commodioris illectum situs, translatum postmodo promotumque fuisse. Quæ quidem neque confirmare argumentis, neque refellere in animo nobis est: ex ingenio suo quisque demat, vel addat fidem. Certiori tradiderim probatione, cum Magnus circumferret arma victricia Carolus, satis amplam, nec adspernandam victori fuisse rem Bremanam. Produunt enim historiae Gallorum principes, Carolum, cum Holdenstedæ, in Albis littore moraretur, per legatos à Goderico, Cimbris imperitante, petiisse, ne receptum fugitivæ Saxonum ostentare nobilitati pergeret, quin potius receptos iudicio traderet aut clementiæ potentioris. Haud impetrato, vim ratus adhibendam iis, qui causam suam cum vicino conjungere regno destinabant, misit in Bremenses instructo cum exercitu filium, qui acie, cum principe Bechone, victos imperata facere coëgit: ac ferro ignique corrupta regione, reversus est ad patrem, in Eburonibus agentem, feroculæ victor frænatôrque nationis. Certè non planè nulli fuere, qui & Bechonem, immixtum annalium æternitati, ductorem habuere, & præliarem tentaturi aleam, invicti filio bellatoris occurrere sunt ausi. Quapropter privilegia, quæ à Carolo

Willehadus, ad annum DCCLXXVIII, donatus pedo præsul, impetravit, non conferre primitus, sed ornare jus civitatis, atque amplificare, comperimus. Ejus mihi liceat insignium causas hariolationibus aucupari qualibuscunque, quas tamen deduci in Areopagum nolim. Eò quispiam confugere divinus quiret, postquam Fresonum gentes ac Saxonum, Christi jugo barbaram mutavere libertatem, Bremam, non contemnendo præsidem tractui, jussamque recens domita fideli vinculo cohibere pectora, clavem accepisse, publicam fungendi muneris admonitricem. Sed hanc nobis eripere mentem aliud commentum satagit. Recessus, vel terra, vel mari, sinuosos dici *Cameras*, est observare. Permagnos maris sinus, ab Oceano circumambiente linearum abscissos imaginatione, *regias Cameras* Saxonis proles Anglus vocat. Rugia partem sui longius in undas excurrentem videt, quæ à truncarum arborum congerie, *Stubbenkamer* indigenæ vocatur. Tum etiam, sicut in ædibus reductiora conclavia secessusve dominus habet, quos *Cameras* fœculentior cœpit appellare Latinitas, ita reges populivæ, quæ in corpore suo plurimum, situs ac celebritatis ergo, tribuere membris, Camerarum ea dignosci censerique voluerunt appellatione. Sic Londinium, quod

copia

copia negotiatorum & commeatumum maximè celebre quartus decimus Annalium prodit, Angliæ regis Cameram à vetustis seculis, in Anglicano jure dictum, testatur Anglorum gentis aquila Ioannes Seldenus, Maris Clausi lib. II. cap. 22. Sic clavigera Batavorum Leyda, libante in Antiquitatibus eorum Petro Scriverio, rerum potente secundo Guilielmo, qui Comitibus honori regalem junxerat apicem, Hollandiæ nominata Camera fuit: unde Scriverio quidam amicitiam cognitus, duarum illi clavium attributum insigne divinabat. Adjice, quòd quæ Cameræ quondam audiverunt oppida, vel clavium ante tot secula noscitata sunt insigni, fluviorum patribus adsita sunt fluviis. Ecce enim Thamesi Londinium, Lugdunum ac Wormatia Rheno, Visurgi Brema, clavium gestatrices urbes alluuntur. Hæc animi gratia in medium allata sunt, ut in beneficii loco ponant, cedere melioribus. Acutiùs qui viderit, vice-rit. Imponatur huic capiti colophon, ex Adamo petatum elogium Bremæ, quod is ante sexcentos ejaculari non dubitavit annos. Historiæ Ecclesiasticæ lib. III. cap. 26. de Adalberto: Ita affabilis, ita largus, ita hospitalis, ita jocundus, ita cupidus divinæ pariter ac humanæ gloriæ, ut parvula Brema ex illius virtute instar Romæ divulgata, ab omnibus terrarum partibus devotè peteretur,

teretur, maximè ab Aquilonaribus populis. Sed patrii soli amores, aut ejus, quod comitate cum patrio contendit, affectus nostros inscientium rapiunt, & amplificationibus objurgare veri limitem compellunt.

C A P. X.

Emda & Stada. Ad Amisiam vicus, aut castellum Amisia. Inde natales arcessuntur Emda. Frequenter homonymis oppida lavari fluviis. Viderat Amisum, & Amasiam, in Asia Caucas. Avitarum sedium nomina novis amant imponere coloni. ΑπειCεios Ptolemai, vel Αμιοσα Stephani, clarissimas inter Germanie numerata civitates. Incertum, an ea sit Emdanorum. Rerum Emdanarum culmen ante sexaginta plus minus annos. Propugnaculum unitis Emda provinciis. Die, quo nos ista scripsimus in Belgio, Belgæ pax & Hispani vulgata. Stada nomen, à Statione navium Romanarum, tulit. Albi classis subvecta Tiberii. Castrum Stadii. Castra quondam oppida tenuiora, sed vallata, nondum inserere sese civitatibus ausa. Stadam Sifridus extruxit, uti Romam Augustus. Comitatus Stadenfis. Hartovico transcriptus à Casare Philippa. Adalberti, comitatibus insidiantis, arrogantia. Cur descriptio nobis omissa fluviorum. Pars Scanzontis in Visurgim.

TAcitus Annal. II. de Germanico, expeditionem in Cheruscis agitante; Lacus inde & Oceanum, usque ad Amisiam flumen, secunda navigatione pervehitur: classis Amisiam relicta, levo amne, erratumque in eo, quod non subvexit. Amisiam,